

‘Leraren moeten

Verwende kinderen zijn geen pretje voor leraren. Ze accepteren geen ‘nee’, eisen hun vermeende rechten op, manipuleren hun klasgenootjes, denken dat ze de baas zijn in de klas. Auteur Willem de Jong schoot met zijn boek *Het verwende kindsyndroom* in de roos. ‘Leraren moeten meer “nee” zeggen en de ouders aanspreken op hun verwende kind.’

*Door te grote toegeeflijkheid bederven. Dat is volgens Van Dale een definitie van verwenning. Hoe is het mogelijk dat ouders die het beste met hun kinderen voorhebben soms zo onnozel zijn in de opvoeding? Ze weten dat hun kinderen grenzen nodig hebben. Zo begint Willem de Jong zijn boek *Het verwende kindsyndroom*.*

Ouders geven om allerlei redenen toe en zo groeit er een groep kinderen op, die gewend is haar zin te krijgen. Kinderen die geen uitstel dulden, kinderen aan wie geen leeftijdsadequate eisen worden gesteld, kinderen die op zichzelf gericht zijn, kinderen die berekend en manipulatief gedrag laten zien; ze worden er niet plezieriger in de omgang van, in het bijzonder niet voor hun liefhebbende ouders of hun leerkrachten.

GEPAMPERD

‘Nogal wat van deze kinderen lopen het risico ten onrechte gelabeld te worden met adhd, oppositionele gedragsstoornis (odd) of angst en depressie’, zegt De Jong, die dertig jaar in het speciaal onderwijs (vso-lom, ziekenhuisonderwijs en kinder- en jeugdpsychiatrie) werkte. ‘Ouders en leraren zien niet dat de oorzaak verwenning is en dat problematische verwenning een vorm van verwaarlozing is.’ Het prototype van een verwend kind? De Jong omschrijft: ‘Een kind waar te veel tijd en geld aan wordt besteed. Een kind dat zo betutteld, gepamperd en uit de wind gehouden wordt dat het niet leert zijn eigen boontjes te doppen en verantwoording te nemen voor zijn eigen daden. Een kind dat gepusht wordt om zijn talenten te ontwikkelen omdat dat afstraalt op de ouder. Een kind dat

meer "nee" zeggen'

met zijn gedrag last veroorzaakt voor zijn omgeving: Prima Donnagedrag, oppositioeneel gedrag, geen "nee" accepteren, de leerkracht ter verantwoording roepen, klasgenootjes voor hun karretje spannen of uitstoten en negeren.'

PROJECT KIND

De ouders van deze kinderen vertonen vaak gedrag dat ook in het gezagsonderzoek van CNV Onderwijs (december 2011) veelvuldig naar voren kwam: deskundigheid van leraren in twijfel trekken, het schooladvies proberen te beïnvloeden, geen "nee" accepteren. De Jong verklaart: 'De maakbaarheid van het kind, het Project Kind dat sowieso een succes moet worden en dus niet naar het vmbo mag. Ik adviseer scholen wel eens de uitstroomcijfers bij de ingang van de school te hangen. Zo'n zestig procent gaat naar het vmbo. Je kind is dan dus geen mislukking, maar heel normaal! Misschien tempert dat de verwachtingen van ouders wat. Hun Project moet slagen, en als dat niet lukt, worden er wat uren Cito-training of huiswerkbegeleiding tegen aan gegoooid. Hopelijk zorgt de crisis er voor dat er minder geld is voor dit soort dingen en zorgt dat voor wat ontverwenning. Natuurlijk is het goed als je heel veel mooie dingen in je kind ziet, maar blijf wel realistisch.'

OPVOEDSTIJLEN

Het is wellicht een ondankbare taak voor leraren om eenmaal verwende kinderen op te voeden, toch ziet De Jong wel een rol voor het onderwijs. 'Ontsla leraren maar van een aantal andere idiote taken en laat hen zich vooral richten op pedagogiek. Ik kan me voorstellen dat een school bijvoorbeeld twee keer per jaar een verplichte ouderavond orga-

niseert met lezingen over opvoedstijlen en de gevolgen van verwenning. Leg ouders uit dat frustraties nodig zijn om te leren, dat "nee" zeggen goed is voor de ontwikkeling, dat vallen nodig is om op te staan, dat twee rijtjes sommen achter elkaar maken noodzakelijk is om iets te leren, dat de leraar de baas is in de klas. Een jongen op een vmbo-school die van de docent de straftaak had gekregen het schoolplein aan te veegen, kreeg van zijn vader te horen: "Dat hoeft niet, kom maar naar huis." De docent belde die avond de jongen op en vroeg: "Moet jij wel eens klusjes doen van je vader? Ja? Dat hoeft niet van mij hoor." Toen begon het de vader te dagen.'

GEDRAG TRAINEN

'Sommige leraren zijn wat huiverig voor de reacties van ouders', weet De Jong. Als ze ouders aanspreken op hun verwende kind, krijgen ze wel eens te horen: 'Ben jij zelf al moeder, weet je wel waar je het over hebt?' 'Heb jij je diploma al?' De Jong: 'Zeg gewoon: "Zou het niet kunnen dat uw kind nogal verwend is?" De woorden autoriteit en hiërarchie hebben we lang niet mogen noemen. Wat mij betreft is dat een grote misser. Ouders én leraren willen te veel gelijkwaardig zijn aan kinderen. Maar dat doet kinderen geen goed. Leraren moeten "nee" zeggen. Ze moeten ook verwachtingen uitspreken en gedrag trainen. Leerlingen worden jaren getraind in het ontleden van zinnen, maar trainen in gedrag? Nee, gebeurt niet. Leer ze maar hoe ze een klas binnen komen, dat ze de leraar aankijken en hem gedag zeggen. Train dat een paar keer en ze doen het. En kijk eens wat dat scheelt!' De Jong zucht, zegt dan heel stellig: 'Een ouder heeft maar één of twee kinderen, de leraar zit er met dertig in de klas. De leraar is de pedagoog! Daar zouden ouders wel eens wat meer respect voor mogen hebben.'

Ciska de Graaff

'ONTSLA LERAREN MAAR VAN EEN AANTAL ANDERE IDIOTE TAKEN EN LAAT HEN ZICH VOORAL RICHTEN OP PEDAGOGIEK'

HET VERWENDE KINDSYNDROOM,

jongens en meisjes verwaarloosd door verwenning. Auteur: Willem de Jong. Uitgeverij Pica. ISBN 9789077671689. Prijs: € 17,50.